

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 1996

Η συζήτηση για τις προγραμματικές δηλώσεις της νέας Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, έγινε μέσα στο κλίμα το οποίο διαμόρφωσαν τα γεγονότα που όλοι ζήσαμε τις τελευταίες δύο ημέρες, εξαιτίας της τουρκικής προκλητικότητας.

Θέλω να καταστήσω απολύτως σαφές ότι δεν είναι καθόλου τυχαίος ο χρόνος που εκδηλώνονται αυτά τα γεγονότα. Πρόκειται για γεγονότα αποθηκευμένα στο χρόνο, που μπορούν να ετοιμάζονται, να εκδηλώνονται με σκοπό τον εξαναγκασμό σε υποχώρηση από τις πάγιες θέσεις της χώρας μας, την αποσταθεροποίηση του πολιτικού συστήματος και την αποδυνάμωση της εθνικής συνοχής.

Όσοι το επιχειρούν χτυπούν λάθος πόρτα.

Η αντίδραση της ελληνικής Κυβέρνησης διασφάλισε τα συμφέροντα της χώρας, αποφεύγοντας να προβεί σε θυσίες ανώφελες. Η ελληνική κυβέρνηση κινήθηκε ανάμεσα στις συμπληγάδες, από τη μια, των πατριδοκάπηλων και πολεμοκάπηλων και από την άλλη αυτών που ήθελαν να σύρρουν την Ελλάδα σε ένα διάλογο πάνω σε δήθεν διαφορές τις οποίες ποτέ δεν έχουμε αναγνωρίσει.

Ο στόχος όλων αυτών ήταν να ακυρωθεί μια νέα πορεία στο ξεκίνημα της. Μια νέα πορεία που γέννησε ελπίδες και προσδοκίες στον ελληνικό λαό. Μια νέα πορεία που συγκέντρωσε την αποδοχή της μεγάλης πλειοψηφίας των πολιτών.

Φαίνεται ότι αυτή η νέα πραγματικότητα φόβησε όλους όσους ήθελαν η χώρα μας να βυθιστεί στο τέλμα και στην απραξία.

Αυτή η νέα πραγματικότητα οδήγησε το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην απαράδεκτη πράξη αποχώρησής του από τη Βουλή. Μια πράξη που συνοδεύτηκε με άναρθρες κραυγές σε μια προσπάθεια να συγκαλυφθούν οι δικές της βαριές ευθύνες, για τα προβλήματα και την καθυστέρηση της χώρας. Μια πράξη που σκοπό είχε τη δημιουργία εντυπώσεων.

Η Ν.Δ. αντί της υπεύθυνης στάσης προτίμησε τη φυγή. Αντί της παρουσίας επέλεξε την απουσία. Αντί της συμβολής την επέδειξε την άρνηση. Αντί για θέσεις ακούσαμε τυφλές κατηγορίες. Μας κατηγόρησε το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, που ακολούθησε μια εξαρτημένη εξωτερική πολιτική.

Την ώρα της μάχης για κρίσιμο εθνικό θέμα, η Ν.Δ. αρκέστηκε να κραυγάζει χωρίς να προτείνει και για να κρύψει τη γύμνια της πολιτικής, προτίμησε με κενή συνθηματολογία να δημιουργήσει εντυπώσεις και μόνο εντυπώσεις αδιαφορώντας για τις συνέπειες της πολιτικής της, σε βάρος της χώρας. Ο κ. Έβερτ αντί να αποχωρήσει όφειλε να μας απαντήσει, τι διαφορετικό θα μπορούσε να κάνει η ελληνική κυβέρνηση, να αναλάβει τις δικές του ευθύνες. Προτίμησε την εύκολη δημαγωγική στάση.

Σε κάθε περίπτωση η κοινή γνώμη, απαιτούσε την παρουσία όλων των πολιτικών δυνάμεων στη Βουλή και την με οποιοδήποτε τρόπο συμβολή τους με θέσεις για την αντιμετώπιση ενός ιδιαίτερα κρίσιμου εθνικού θέματος.

Το ΠΑΣΟΚ ήταν και παραμένει το κατ' εξοχήν πατριωτικό κόμμα. Το κόμμα που ακολούθησε και ακολουθεί μια πολυδιάστατη, φιλειρηνική εξωτερική πολιτική.

Τα νέα δεδομένα μας υποχρεώνουν να επαναβεβαιώσουμε και να εμπλουτίσουμε την εθνική μας στρατηγική χαράσσοντας μια συνεκτική εξωτερική πολιτική. Μια εξωτερική πολιτική που θα είναι συνδεδεμένη με το διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον. Μια

εξωτερική πολιτική ικανή να αντιμετωπίσει ανάλογα γεγονότα σε βάθος χρόνου.

Τη σημερινή κυβέρνηση την βρήκαν και την περίμεναν τα γεγονότα στο ξεκίνημά της. Όμως τα αντιμετώπισε με επιτυχία.

Επιλέξαμε την λύση της απεμπλοκής, διασφαλίζοντας την ειρήνη και διατηρώντας άθικτα όλα τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας. Αποφύγαμε να παγιδευτούμε στο παιχνίδι των αντιπάλων. Ακόμη και ένας νικηφόρος πόλεμος που φυσικά θα στοίχιζε θύματα και σε εμάς, θα οδηγούσε σε διαπραγματεύσεις πάνω σε ανύπαρκτες διαφορές. Εμείς αυτόν τον κίνδυνο τον αποφύγαμε. Ας μας πουν επιτέλους τι ήθελαν οι διάφοροι πατριδοκάπηλοι οι οποίοι άρχισαν να χτυπούν τα τύμπανα του πολέμου. Ας μας πουν τι ήθελαν αυτοί που στο πρόσφατο παρελθόν εμπορεύτηκαν βραχονησίδες. Ταυτόχρονα αρνήθηκαμε τις λογικές που θα μας οδηγούσαν σε διαπραγματεύσεις που θα εξυπηρετούσαν σκοπιμότητες οι οποίες έχουν άμεση σχέση με την εσωτερική πολιτική κατάσταση της Τουρκίας.

Θέλω να κάνω απολύτως σαφές ότι η Τουρκία, με τη στάση και την προκλητικότητα που ακολουθεί δεν μπορεί να είναι η χώρα που διεκδικεί την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Η Τουρκία πρέπει επιτέλους να καταλάβει ότι η Ευρώπη είναι χώρο δημιουργίας, συνεργασίας και όχι συγκρούσεων. Η ελληνική Κυβέρνηση και εγώ προσωπικά θα αναλάβουμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την ενηέρωση όλων των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, ώστε να αναλάβουν και τις δικές τους ευθύνες στα πλαίσια της κοινοτικής αλληλεγγύης και συνυπευθυνότητας.

Σε αυτές τις πράγματι κρίσιμες στιγμές που περάσαμε, χωρίς να αποδεχόμαστε ρόλο διαιτητού σε κανένα, αναγνωρίσαμε τη συμβολή του κ. Κλίντον στην εκτόνωση της κρίσης. Αυτή η αναγνώριση της συμβολής, είναι λάθος να συνδεθεί με ψυχροπολεμικές μνήμες και

ταυτόχρονα είναι λάθος να οδηγήσει σε διατύπωση κατηγοριών για εξαρτημένη πολιτική. Και μάλιστα από αυτούς που υπήρξαν θιασώτες μιας τυφλής πρόσδεσης στην αντλαντική πολιτική.

Μιλούν σήμερα αυτοί που έπαιρναν εντολές από τους πρέσβεις των ΗΠΑ.

Εμείς αντίθετα προσβλέπουμε, σε σχέσεις φιλίας και συνεργασίας με την αμερικανική κυβέρνηση. Στην εποικοδομητική συνέχιση της συνεργασίας με τις ΗΠΑ, επιδιώκουμε νέες δράσεις που θα εμπλουτίσουν τις σχέσεις μας. Στόχος μας να γίνουμε παράγων εξελίξεων και πόλος αναφοράς στον γεωπολιτικό χάρτη που διαμορφώνεται στην περιοχή μας.

Περάσαμε με επιτυχία το πρώτο τεστ της κυβέρνησης σε ένα δύσκολο θέμα.

Εκτιμούμε ότι τα τελευταία γεγονότα θα ενισχύσουν τη σχέση εμπιστοσύνης των πολιτών με τη κυβέρνηση, εξαιτίας της υπευθυνότητας και σοβαρότητας που επέδειξε.

Κυρίες και κύριοι,

Είμαστε αποφασισμένοι να ακολουθήσουμε το δρόμο που χαράξαμε με τις προγραμματικές μας δηλώσεις. Είμαστε αποφασισμένοι να υλοποιήσουμε τα όσα εξαγγείλαμε. Γιατί αποτελούν την απαρχή μιας νέας εποχής για τη χώρα, την κοινωνία, τους πολίτες. Γιατί ανοίγουν νέους ορίζοντες.

Για τις προγραμματικές δηλώσεις δεν υπήρξε σοβαρός αντίλογος. Αντίθετα πολλοί ήταν αυτοί που μίλησαν για πολιτική που ξεπερνά τα όρια των παραδοσιακών διαχωριστικών γραμμών ικανή να ενισχύσει τον κοινωνικό ιστό.

Μας κατηγόρησαν ότι προτάσσουμε τα θέματα της οικονομίας. Αγνοούν ότι στο σημερινό διεθνή οικονομικό και πολιτικό περιβάλον μια ισχυρή και ανταγωνιστική οικονομία, συνεπάγεται μια συνεκτική και ισχυρή κοινωνία. Μόνο έτσι η Ελλάδα μπορεί να πρωταγωνιστήσει στα Βαλκάνια και στη Μεσόγειο, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα της χώρας - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη συγκριτικά ισχυρότερη οικονομία. Μόνο μια ισχυρή κοινωνία με ισχυρή οικονομία μπορεί να διαθέτει ισχυρές ένοπλες δυνάμεις για την αντιμετώπιση ανάλογων κρίσεων.

Θεωρούμε αναγκαίο να τονίσουμε και πάλι ότι η οικονομική πολιτική της Κυβέρνησής μας, έχει ως προαπαιτούμενο και προύποθεση την κοινωνική της πολιτική, το δίκτυο κοινωνικής ασφάλειας που περιγράψαμε. Αυτό το θεωρούμε απαραίτητο για να αισθανθεί ο πολίτης ασφαλής και φιλος μιας πολιτικής που υπηρετεί τα συμφέροντα της χώρας.

Τόσο τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, όσο και η προσαρμογή της, στις νέες αναγκες και απαιτήσεις, που δημιουργεί η συνεχώς μεταβαλόμενη οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα, είναι θέματα μείζονος σημασίας, για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας και της κοινωνίας μας. Τα θέματα αυτά μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά, μόνο αν ακολουθήσουμε μια σταθερή και μακροπρόθεσμη οικονομική πολιτική. Μια πολιτική που θα επιδιώκει την σταθεροποίηση, την ανάκαμψη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Μια πολιτική που θα έχει σαφείς οικονομικούς στόχους, συγκεκριμένο κοινωνικό περιεχόμενο και ξεκάθαρο αναπτυξιακό προσανατολισμό. Μια πολιτική που θα πραγματοποιεί βαθιές τομές στη δομή της ελληνικής οικονομίας. Μια πολιτική που θα στοχεύει στη σύγκλιση της χώρας μας με τις αναπτυγμένες χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης,

συμμετέχοντας ενεργά στις διαδικασίες οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης. Μια πολιτική που θα προτάσσει το κοινωνικό όφελος απέναντι στο πολιτικό κόστος. Μια πολιτική που θα συνοδεύεται με την αλλαγή του τρόπου λειτουργίας και συμπεριφοράς όλων των κοινωνικών εταίρων και οικονομικών παραγόντων. Μια πολιτική που θα προωθεί την ποιοτική ανάπτυξη. Διότι μόνο έτσι θα μπορέσουμε να πετύχουμε τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της χώρας και της κοινωνίας μας.

Η οικοδόμηση ενός νέου κοινωνικού κράτους είναι επιβεβλημένη, λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουμε. Υπάρχει κίνδυνος για την κοινωνική συνοχή. Υπάρχει κίνδυνος να διευρυνθούν οι κοινωνικές αντιθέσεις. Υπάρχει κίνδυνος να επιταθούν τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και νέας φτώχειας. Υπάρχει κίνδυνος να ενισχυθούν ολοένα και περισσότερο τα αρνητικά στοιχεία ενός συστήματος, που διακινδυνεύει το δικαίωμα στην εργασία, την ισότητα των ευκαιριών και δεν δίνει τη σημασία που πρέπει στις κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές και πολιτιστικές αναγκες των πολιτών.

Γι' αυτό στόχος μας πρέπει να είναι η συγκρότηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους. Βασικές προτεραιότητες, ενός τέτοιου κράτους πρέπει να είναι η κάλυψη των αναγκών υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής ασφάλισης, η ενίσχυση της απασχόλησης και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στο τομέα της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της ψυχαγωγίας, η φροντίδα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής, η αποφυγή των φαινομένων κοινωνικής περιθωριοποίησης και απαξίωσης ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων.

Οι προαναφερθέντες μεγάλοι στόχοι προσδιορίζουν και το πολιτικό στίγμα της κυβέρνησης. Σχηματίσαμε μια κυβέρνηση ανανέωσης και μεταρρύθμισης, μια κυβέρνηση σύγκρουσης με κατεστημένες νοοτροπίες και εδραιωμένα συμφέροντα. Δεν είμαστε κυβέρνηση διαχείρισης, δεν θέλουμε να επιλύσουμε τα μεγάλα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας με τεχνοκρατικές μικροαλλαγές και

διευθετήσεις. Θέλουμε να επιτύχουμε μια δύσκολη αλλά αναγκαία σύνθεση, να συγκεράσουμε το αίτημα του εκσυγχρονισμού με το αίτημα της κοινωνικής δικαιοσύνης, την οικονομική ανάπτυξη με τη κοινωνική προστασία.

Η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. οφείλει να συγκρουσθεί και με όψεις της δικής μας πολιτικής παράδοσης και κουλτούρας, να ξεπεράσει το φόβο του πολιτικού κόστους, να μην υποκύψει στις σειρήνες των εύκολων και άκαιρων παροχών και πελατειακών εξυπηρετήσεων. Οφείλει όμως - και συγχρόνως - να εμπνευστεί από τη μεγάλη ιστορική παράδοση του κεντροαριστερού χώρου.

Ο κεντροαριστερός χώρος υπήρξε πάντοτε δύναμη ανανέωσης της κοινωνίας. Οφείλουμε να εμπνευσθούμε από την ριζοσπαστική και λαϊκή παράδοση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., να εκφράσουμε το αίτημα των λαϊκών στρωμάτων για μια καλύτερη θέση στη κοινωνία, και το αίτημα της κοινωνίας για μια καλύτερη θέση στην Ευρώπη και στον κόσμο. Μόνο με το συνδυασμό ανανέωσης και συνέχειας θα προετοιμάσουμε τη χώρα, ώστε να εισέλθει με σίγουρο βήμα στον 21ο αιώνα.

Γνωρίζουμε ότι ο σχηματισμός της κυβέρνησης αυτής γέννησε μια μεγάλη ελπίδα στη χώρα. Και μια μεγάλη προσδοκία. Το εύρος της αποδοχής και νομιμοποίησης της κυβέρνησης εξέπληξε πολλούς. Όχι όμως εμάς. Κανείς δεν πρέπει να ξεχνά ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν και παραμένει - κατά τα τελευταία 15 χρόνια - πλειοψηφικό ρεύμα στην Ελλάδα. Αυτό το πλειοψηφικό ρεύμα στέκεται κοντά μας, στηρίζει την κάθε προσπάθεια ανανέωσης.

Το μήνυμα που θέλω να απευθύνω στον ελληνικό λαό είναι μήνυμα ευθύνης, μήνυμα αλήθειας, μήνυμα ελπίδας.

Η κυβέρνηση χρειάζεται χρόνο. Να μην περιμένει κανείς κατακλυσμιαίες αλλαγές από τη μια μέρα στην άλλη. Απαιτείται σκληρή προσπάθεια, ισχυρή θέληση και μεγάλη επιμονή. Ο χρονικός ορίζοντάς μας δεν είναι ορίζοντας διετίας αλλά εξαετίας. Θα

εξαντλήσουμε την τετραετία και θα διεκδικήσουμε την ανανέωση της λαϊκής εντολής. Και θα κερδίσουμε.

Θα κερδίσουμε το μεγάλο στοίχημα της ανανέωσης της ελληνικής κοινωνίας γιατί έχουμε τις ιδέες, έχουμε τους κατάληλους ανθρώπους, έχουμε τη θέληση, έχουμε - για να το διατυπώσω λιτά - την ικανότητα να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες του ελληνικού λαού. Αν οι στόχοι είναι πολλοί, ο σκοπός είναι ένας: η διαμόρφωση μιας ισχυρής κοινωνίας και μιας ισχυρής Ελλάδας. Μιας κοινωνίας που θα μας κάνει περήφανους, όλους μας, όλους τους πολίτες, γιατί θα είμαστε μέλη της. Μπορούμε. Το μέλλον μπορεί να είναι δικό μας. Θα είναι δικό μας.